

да одговори на питање када би овакво притварање могло да буде допуштено ни колико дуго би могло да траје. Предложено је да се ограничи на највише 7 дана али се одмах постављају питања да ли је то реално, од када ће се рачунати и шта ће се сматрати превентивним хапшењем.

Из тих разлога је потребно више разрадити право на слободу од ропства и потчињености које је у нацрту извештаја добило неоправдано скромно место (стр. 29—31). Ово утолико пре што је оно увршћено изричито међу права и слободе које државе не могу ограничити ни за време ванредног стања (чл. 8, ст. 1—2).

*

Као што се види још нису разјашњена сва питања која се постављају у вези с ванредним стањем. Ипак највећи део посла је обављен. Комитет је усвојио највећи број суштинских примедба док ће техничке и језичке примедбе председник и извештај непосредно унети у текст. На основу тога сачиниће се коначна верзија извештаја за предстојећу 61. Конференцију, крајем августа 1984. у Паризу, на којој се очекује занимљива расправа како о досадањим резултатима тако и о питањима која су још остала отворена. Верујемо да ће извештај Комитета представљати добру основу за то.

М. Б. Милојевић

ЧЕТВРТИ КОНГРЕС ПОЛИТИКОЛОГА ЈУГОСЛАВИЈЕ

У Београду је 7. и 8. јуна 1984. године, у Сава-центру, одржан IV конгрес политиколога Југославије. Покровитељство и организацију овог значајног скупа политиколога из целе земље преузели су: Савез удружења за политичке науке Југославије, Југословенски центар за теорију и праксу самоуправљања „Едвард Кардељ“, Факултет политичких наука у Београду и Марксистички центар организације СК Београда. Највећи део послова око организовања IV конгреса успешно је обавио Савез удружења за политичке науке Југославије, са седиштем у Београду.

На Конгресу су обрађене следеће теме: 1. Противуречности и њихово превазилажење у политичком систему социјалистичке демократије (општа тема), 2. Однос политике и економије (округли сто), 3. Демократија и социјализам (округли сто), 4. Политичке институције и самоуправљање (округли сто) и 5. Политичке науке и положај политиколога у југословенском друштву (округли сто).

Конгрес је отпочео са радом уводним рефератима које су поднели: др Марјан Рожич, председник Савезне конференције ССРНЈ, др Јован Борђевић, председник Савеза удружења за политичке науке Југославије и Весна Парезановић, студент-политиколог.

Поздрављајући учеснике Конгреса др Марјан Рожич је у свом излагању посебну пажњу посветио актуелном друштвеном тренутку, кретањима у друштву и месту ССРНЈ, као и значају политичких наука у истраживањима која се предузимају у циљу сагледавања стања и утврђивању могућности развоја друштвено-политичког система као целине.

Полазећи од сложености и вишезначности израза и појма политика, др Јован Борђевић је у свом излагању, које је илустровао примерима из историје друштвене и политичке мисли, указао на читав низ противуречности које су присутне у данашњем политичком систему социјалистичке демократије. Према оцени др Борђевића, основна противуречност у нашем друштвено-политичком систему изражена је у постојању дуализма између државе и самоуправљања, при чему државна власт ослоњена на бирократију ограничава аутономни развој самоуправљања. Решење се мора тражити не само у слабљењу функција државе, сматра др Борђевић, већ и у успостављању чврстих основа самоуправљања и развијању његове сопствене снаге. С друге стране, превазилажење противуречности у структури и функционисању федерације може се постићи пре свега јачањем јединствене улоге радничке класе и демо-

кратизацијом друштвенополитичког система; само на тај начин може да се задовољи нужан захтев за разликовањем федерализма и конфедерализма. Најзад, трећа битна противуречност, према др Борбевићу, постоји у односу између партијског монополизма и облика и механизма демократског рада и одлучивања, проистеклих из самоуправљања. У том смислу, разрешавање се може остварити демократизацијом партије и доследним спровођењем самоуправљања и друштвено ефикасне контроле у свим процесима одлучивања.

Студент-политиколог Весна Парезановић је, говорећи о улози политичке науке и политиколога у друштву, своје излагање усредсредила на лош социјални положај политиколога, а посебно на њихове слабе могућности за запошљавање.

Учесници Конгреса су наставили са радом истог дана одржавањем пленарне седнице чија је тема била: Противуречности и њихово превазилажење у политичком систему социјалистичке демократије. Пленарној седници су председавали: др Најдан Пашић, др Ибрахим Омерпашић и др Јован Мунћан.

У уводном излагању др Борбевић је говорио о могућим путевима за превазилажење постојећих противуречности. Указујући на различита историјска решења и моделе, др Борбевић је истакао да је неопходно што пре пронаћи решења за преваладавање констатованих противуречности. Само на тај начин политички и друштвени систем социјалистичке демократије може да се развија и даље изграђује.

После уводног излагања учесници Конгреса су информисали скуп о резултатима својих истраживања, као и о личним запажањима.

На крају првог дана рада Конгреса одржана је Скупштина Савеза удружења за политичке науке Југославије. У раду скупштине су учествовали делегати републичких и покрајинских удружења. На Скупштини је усвојен Статут Удружења, изабрано је ново председништво, а за председника са двогодишњим мандатом поново је изабран др Јован Борбевић.

Другог дана рад се одвијао за округлим столовима. Тема првог округлог стола била је: Демократија и социјализам. председавао је др Брана Ивановић. Уводну реч је дао др Миодраг Вишњић. Тема другог округлог стола била је: Однос политике и економије у југословенском друштву. председавао је др Антон Вратуша, а уводну реч је дао др Бранко Царатан. Тема трећег округлог стола била је: Политичке науке и положај политиколога у друштву. председавао је др Адолф Бибић, а уводну реч је дао др Станислав Грозданић. Најзад, тема четвртог округлог стола била је: Политичке институције и самоуправљање. председавао је др Борби Цаца, а уводну реч је дао др Стојан Томић.

У раду округлих столова учествовао је велик број делегата, који су изнели вредна и занимљива запажања о ситуацији која обележава наш систем социјалистичке демократије.

IV конгрес политиколога Југославије остаће упамћен због времена у којем је одржан, а то је време у коме су противуречности у политичком и друштвеном систему социјалистичке демократије нарочито наглашене, као и због избора тема које одражавају тренутак у коме је одржан. Добро је што теме нису само актуелно, већ и научно и проблемски интонирани. У њима се преламају и одсикавају сви проблеми који су у нашој науци и даље отворени, као и тешкоће са којима нас суочава пракса. Најзад, треба истаћи радни карактер Конгреса, као и његову добру организованост и оптимално коришћење времена. Међутим, треба истаћи да је у разговорима, који су замишљени као „округли сто“, најчешће изостајао истински, непосредан дијалог, аргументовано сучељавање учесника разговора, конструктивна поларизација. Уместо тога, понуђена су најчешће илустративна, аргументована и инспиративна појединачна разматрања у форми „малих“ реферата, тако да се о разговорима за округлим столовима може пре говорити полазећи од збира излагања, него од синтезе до које су дошли учесници. На крају, у садржинском смислу, много је већа пажња посвећена указивању на противуречности, њиховом уочавању и описивању, а мање проналажењу правих могућности, средстава и мера, за њихово преваладавање.

Р. Васић и Д. Митровић